

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Binali Yıldırım** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ertuğrul KÜRKÇÜ
İzmir Milletvekili

TSK tarafından 28 Şubat'ta yapılan açıklamada Suriye'nin Afrin ilçesinde sürdürülen “Zeytin Dalı Harekatı” kapsamında 20 Ocak'tan bu yana “etkisiz hale getirilen terörist sayısı” 2184 olarak duyurulurken 25 Şubat'ta yapılan bir başka açıklamada “etkisiz hale getirilenler”in 58'inin “sağ ele geçirildiği” ifade edilmiştir. TSK'den verilen bilgiye göre bugüne kadar “Zeytin Dalı Harekatı” kapsamındaki çatışmalarda 34 TSK mensubu da hayatını kaybetmiştir.

TSK duyurularında “Zeytin Dalı Harekatı”nın ilk günlerinden sonra çatışmalarda hayatını kaybeden ÖSO mensuplarının sayısına ve hareket sırasında hayatlarını kaybeden Afrin sakinlerine ilişkin bilgi verilmemekte, yaralı sayılarına ilişkin olarak da resmi kaynaklardan bilgi elde edilememektedir. Buna karşılık Suriye İç Savaşı boyunca dünya kamuoyunun çatışmaların maddi ve insani boyutları konusunda başlıca bilgi kaynağı olarak kabul ettiği Suriye İnsan Hakları Gözlemevi (SOHR) yayınladığı son raporda “Zeytin Dalı Harekatı”nın 39. günü itibariyle YPG/YPJ kayıplarını 261, “Zeytin Dalı Güçleri” olarak andığı TSK-ÖSO kayıplarını 44'ü TSK mensubu olmak üzere 280 olarak kaydetmiştir. Daha önemlisi “Harekat”ın başladığı 20 Ocak'tan bu yana 27'si çocuk 19'u kadın olmak üzere 139 sivil Afrin sakininin hava akınları ve topçu ateşi sonucu hayatını kaybettiğini duyurmuştur.

Uluslararası insan hakları Kuruluşu İnsan Hakları Gözlem (HRW) de 21, 27 ve 28 Ocak günleri gerçekleştirilen hava akınlarına ilişkin incelemede aralarında 17 çocuğun da olduğu en az 26 sivilin hayatlarını kaybettiğini, ölenler arasında Suriye'nin başka yerlerinden kaçarak Afrin'e sığınmış iki ailenin de bulunduğunu bildirmiştir.

BM Genel Sekreteri sözcüsü Stephane Dujarric de 23 Ocak'ta yaptığı açıklamada “Türkiye'nin sivillerin yaşamlarını elinden alan ve 6 bin kişinin evlerini terk etmesine yol açan hareketinden derin endişe duyduğunu” belirtmiştir.

Son olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Suriye'de insani ateşkes ilan edilmesi kararının Afrin de dahil “Suriye'nin tümü”nde uygulanması gerektiği malumdur.

Bu Gerekçeyle;

25657

1. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin "Zeytin Dalı Harekatı" sırasında gerçekleşen insani kayıplara ilişkin olarak verdiği bilgiler ile SOHR ve HRW'nin açıkladığı askeri ve sivil kayıp sayıları arasındaki büyük fark nereden kaynaklanmaktadır?
2. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin açıkladığı "etkisiz hale getirilen" 2184 kişinin sivil kayıpları da içerdiği kabul edilse bile bu sayı SOHR'un yerel kaynaklardan doğrulattığını bildirdiği sayılarla mukayese edilemeyecek kadar büyük olarak görülmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri kayıp tespiti bakımından hangi doğrulama ölçütlerini kullanmaktadır?
3. TSK ve hükümet sözcüleri ile Cumhurbaşkanı'nın açıklamalarına göre harekat sırasında hayatını kaybeden sivil yoktur. Buna karşılık, BM Genel Sekreteri sözcüsü, Uluslar arası gözlemciler ve insan hakları kuruluşlarının yanısıra bireysel gözlemcilerin sosyal medyada paylaştıkları fotoğraf, video ve tanıklıklar sivil kayıpların varlığını teyid eder niteliktedir. Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi açısından hükümetinizin tespit ettiği sivil kayıp sayısı sıfır mıdır?
4. Harekat sırasında hem askeri hem sivil yaralılara ilişkin olarak elle tutulur resmi bilgiler verilmemektedir. Hükümetinizin bilgisi dahilinde Türkiye ve Afrin'de sağlık kuruluşlarında muayene ve tedavi gören kaç sivil/asker yaralı vardır? Bu sayıları kamuoyuyla paylaşacak mısınız?
5. Harekata TSK ile birlikte katılan ÖSO mensuplarının kayıp ve yaralı sayısı kaçtır?
6. TSK bugüne kadar 58 kişinin "sağ ele geçirildiği"ni bildirmiştir. Bu kişilerin arasında YPG/YPJ militanı veya Demokratik Suriye Güçleri üyesi veya rejim güçleri üyesi olduğu mu düşünülmektedir? Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olmayan bu kişiler, hangi uluslararası hukuk kurallarına bağlı olarak nerede ve Türkiye Cumhuriyeti'nin hangi kurumunun gözetimi altında tutulmaktadır?
7. Bilindiği gibi uluslar arası çatışmalar sırasında uyulması gereken kuralları belirleyen Cenevre Konvansiyonu'na Türkiye de taraftır. Gerek harekatın sürdürülmesinde gerekse ele geçirilen kişilere yönelik insani ve hukuki muamele sırasında bu protokole uyulmakta mıdır? Bu protokolü ihlal eden bir uygulama tarafınıza rapor edilmiş midir? Edilmişse bununla ilgili tarafınızdan bir önlem alınmış mıdır?
8. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 24 Şubat'ta Suriye'de en az 30 gün sürecek "insani ateşkes" ilan etmiştir. Afrin harekatının da bu kapsamda olduğu başta ABD olmak üzere bütün Güvenlik Konseyi üyesi ülkelerce teyit edilmiştir. TSK bu karardan sonra da harekata devam etmiş midir? Devam ettiyse bu ateşkes sonrasında kaç insani kayıp gerçekleşmiştir? Hükümetiniz söz konusu BM kararına uymamaktan doğabilecek uluslararası yükümlülükleri karşılamak için hangi önlemleri almıştır?